

Sygn. akt II CZ 161/12

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Mirosław Bączyk
SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku Gminy Ł.
przy uczestnictwie M. G., i innych
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 stycznia 2013 r.,
zażalenia uczestnika postępowania S. S.
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 13 czerwca 2012 r.,

**oddala zażalenie i wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania
zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Uczestnik S. S., zastępowany przez adwokata wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 10 stycznia 2012 r., zamieszczając w niej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd Okręgowy uwzględnił ten wniosek częściowo, zwalniając uczestnika od opłaty od skargi kasacyjnej powyżej 1 000 zł, natomiast w pozostałym zakresie wniosek oddalił. Postanowienie tej treści zostało doręczone pełnomocnikowi uczestnika w dniu 16 maja 2012 r., a w dniu 13 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną uczestnika na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., z uwagi na nieuiszczenie w terminie tygodniowym od doręczenia postanowienia części opłaty nieobjętej zwolnieniem.

W zażaleniu na to postanowienie uczestnik zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej mimo, iż pełnomocnik skarżącego nie został wezwany do uiszczenia opłaty. We wnioskach uczestnik domagał się uchylecia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu lub innemu Sądowi równorzędnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zmiana treści art. 112 u.k.s.c. miała na celu przyspieszenie postępowania w wypadku, kiedy czynności za stronę wykonuje fachowy pełnomocnik, a charakter tych czynności nie wymaga dodatkowych wskazówek ze strony sądu. Skoro pełnomocnik taki ma - wynikający z art. 130² § 1 k.p.c. - obowiązek samodzielnego określenia i wniesienia opłaty stałej lub stosunkowej, obliczonej od podanej przez stronę wartości przedmiotu sporu, to nie ma uzasadnionych przyczyn, aby wystąpienie o zwolnienie od kosztów sądowych powinnośc tę uchylało. Ponieważ jednak w oparciu o stan prawny obowiązujący przed nowelizacją art. 112 u.k.s.c. przyjmowano, że także strony reprezentowane przez profesjonalistów, które nie uzyskały wnioskowanego zwolnienia od opłat sądowych, mają obowiązek wniesienia wymaganej opłaty dopiero na wezwanie przewodniczącego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2006 r., III CZP 98/06, OSNC 2007/9/131 czy postanowienie tego Sądu z dnia 23 stycznia 2008 r., II UZ 47/07, OSNP 2009/9-10/129), konieczne było odrębne

uregulowanie tej sytuacji procesowej. Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Przy tym wyłączona została zasada ustanowiona w art. 112 ust. 2 u.k.s.c., w myśl której jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma na podstawie art. 130 k.p.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012/7-8/87). Sposób sformułowania art. 112 ust. 3 u.k.s.c., ulokowanie go w grupie przepisów ogólnie regulujących problematykę zwolnienia od kosztów na wniosek oraz cel, jaki przyświecał wprowadzeniu omawianego przepisu uprawnia do przyjęcia, że dotyczy obowiązku uiszczenia opłaty zarówno w razie całkowitego, jak i częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2011 r., I CZ 72/11, nie publ.). Artykuł 112 ust. 3 u.k.s.c. wyznacza termin do uiszczenia opłaty, co oznacza, że uchybienie temu terminowi powoduje konsekwencje przewidziane w wypadku nieopłacenia skargi kasacyjnej. Zgodnie z postanowieniem art. 398⁶ § 2 k.p.c. nieopłacona skarga kasacyjna podlega odrzuceniu przez sąd drugiej instancji. Zaskarżone postanowienie zostało więc wydane prawidłowo, a zażalenie uczestnika należało nie mogło spowodować zamierzonego skutku i podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania złożony przez uczestniczący w postępowaniu Skarb Państwa został oddalony wobec zastosowania w postępowaniu zażaleniowym przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. zasady

ponoszenia przez każdego uczestnika kosztów związanych ze swoim udziałem w postępowaniu nieprocesowym.